

Uniwersytet Zielonogórski
Wydział Nauk Społecznych
Instytut Pedagogiki
mgr Bożena Solecka

KSZTAŁTOWANIE CYFROWYCH KOMPETENCJI NAUCZYCIELI W SYSTEMIE WSPOMAGANIA ROZWOJU EDUKACJI

Praca doktorska napisana pod naukowym kierunkiem
dr hab. Wielisławy Osmańskiej-Furmanek, prof. UZ

Streszczenie

W rozprawie doktorskiej cyfrowe kompetencje pedagogów rozpatrywane są w odniesieniu do głównego celu edukacji, jakim jest przygotowanie uczniów do sprawnego funkcjonowania - życia w społeczeństwie informacyjnym. Współczesna szkoła potrzebuje nauczycieli inwestujących we własny rozwój, rozumiany jako kategoria uczenia się przez całe życie. Rozwój zawodowy skłania pedagogów do zdobywania kolejnych szczebli awansu zawodowego, uczenia się w toku całej kariery zawodowej, pogłębiania wiedzy i umiejętności, wprowadzania innowacji wspomagających doskonalenie warsztatu pracy. Natomiast tworzenie warunków wsparcia pedagogów na drodze rozwoju jest zadaniem systemu wspomaganie rozwoju edukacji, którego trzon tworzą ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne oraz poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Rozprawa doktorska skoncentrowana jest wokół zagadnień mających na celu rozpoznanie zjawiska kształtowania cyfrowych kompetencji nauczycieli w systemie wspomaganie rozwoju edukacji. Przyjęto analizowanie przedmiotu badań w trzech obszarach, jako kompetencje przedmiotowo-metodyczne, kompetencje uczenia się przez Internet oraz kompetencje tworzenia zasobów edukacyjnych i dzielenia się nimi.

Podjętej pracy przyświecają trzy cele. Cel teoretyczny stanowiło opracowanie przesłanek dotyczących specyfiki kształtowania cyfrowych kompetencji nauczycieli na tle współczesnych koncepcji rozwoju zawodowego nauczycieli. Cel poznawczy został skierowany na poznanie modelu kształtowania cyfrowych kompetencji w systemie wspomaganie rozwoju edukacji. Zaplanowano poznanie potrzeb nauczycieli w zakresie kształtowania cyfrowych kompetencji oraz poziomu satysfakcji nauczycieli korzystających z oferty szkoleniowej systemu wspomaganie rozwoju edukacji w zakresie kształtowania

cyfrowych kompetencji. Założono eksplorację oferty szkoleniowej ODN-ów ukierunkowanej na kształtowanie cyfrowych kompetencji nauczycieli. Jako dopełnienie badań zaplanowano poznanie uwarunkowań organizacyjno-środowiskowych, towarzyszących procesom budowania oraz realizacji tej oferty. Celem praktycznym było opracowanie rekomendacji dla systemu wspomagania rozwoju edukacji, jakie wynikną z analizy potrzeb i oczekiwań nauczycieli w zakresie kształtowania cyfrowych kompetencji. Szczegółowo: obszarów tematycznych doskonalenia zawodowego, preferowanych przez nauczycieli form szkoleniowych oraz uwarunkowań organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu cyfrowych kompetencji.

Przedłożona praca składa się z czterech rozdziałów. Dwa pierwsze stanowią teoretyczne podstawy badań własnych. Pierwszy z nich dotyczy zagadnień związanych z procesem kształtowania cyfrowych kompetencji nauczycieli w perspektywie potrzeb społecznych. Miejsce cyfrowych kompetencji w edukacji zostało opisane w kontekście transformacji zachodzących w środowisku kształcenia. Rozdział drugi poświęcono zagadnieniom systemu wspomagania rozwoju edukacji, które są rozpatrywane w kontekście podejścia humanistycznego (orientacji humanistycznej). Scharakteryzowano zasoby systemu wspomagania rozwoju edukacji oraz poddano analizie zadania realizowane przez system. Rozdział trzeci zawiera metodologiczną koncepcję badań własnych. W tej części szczegółowo uzasadniono przyjętą jakościową strategię badawczą wynikającą z humanistycznego paradygmatu nauk społecznych. Wskazano na paradygmat interpretacyjny, jako sposób poznania rzeczywistości. Posłużono się triangulacją metod i źródeł. Jako metody badawcze wykorzystano: wywiad, obserwację, badanie dokumentów i materiałów oraz wytworów badanego środowiska. W ostatniej części pracy przedstawiono wyniki badań własnych. Zanalizowano potrzeby nauczycieli odnośnie nabycia i doskonalenia cyfrowych kompetencji. Przedłożono wyniki badań dotyczących oferty szkoleniowej systemu wspomagania rozwoju edukacji wspierającej kształtowanie cyfrowych kompetencji nauczycieli. W podsumowaniu sformułowano wnioski, które stały się podstawą do opracowania rekomendacji dla systemu wspomagania rozwoju edukacji w obszarze kształtowania cyfrowych kompetencji nauczycieli.

Powstawaniu niniejszego opracowania towarzyszyła świadomość autorki, że praca nie zamyka żadnej z podjętych w dysertacji problematyk oraz głębokie przekonanie o zasadności kontynuacji działań.